

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce I. F., zastoupeného JUDr. Janem Červenkou, advokátem v Praze 9, Kovářská 17/1169, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 9. 3. 2004, čj. OAM-750/VL-11-03-2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 9. 2004, čj. 63 Az 66/2004-22,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**
- IV. **Odměna advokáta žalobce JUDr. Jana Červenky se určuje částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 3. 2004 žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalobce napadl žalobou podanou dne 17. 3. 2004 u Krajského soudu v Ostravě.

V žalobě žalobce zejména namítal, že zemi původu opustil pro obavy z ohrožení osobní bezpečnosti v důsledku událostí popsanych v rámci azylového řízení. V zemi původu nebylo možné domoci se potřebné ochrany. Nebyl tedy dán důvod pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, jsou naopak dány důvody k tomu, aby byla posouzena s ohledem na ustanovení § 12 a 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozsudkem žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vycházel především z toho, že ze všech žalobcových procesních úkonů vyplývá, že žalobce neopustil Ukrajinu z důvodů azylově relevantních, ale pro obavy z pronásledování ze strany soukromých osob a ve snaze o legalizaci pobytu v České republice. Podle krajského soudu žalovaný nepochybil zamítnutím žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Ve vztahu k použití § 14 zákona o azylu krajský soud dovedl, že udělení azylu podle citovaného zákonného ustanovení je na volné úvaze příslušného správního orgánu a jeho rozhodnutí soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. Žalovaný měl dostatečné podklady k úplnému zjištění skutkového stavu a k posouzení důvodnosti žádosti žalobce, žádostí se zabýval odpovědně a svědomitě a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalobce měl možnost, aby se vyjádřil k protokolům o pohovoru a případně navrhl jejich doplnění, to vše za účasti tlumočnicka; z odůvodnění napadeného rozhodnutí pak vyplývá, které skutečnosti byly podkladem pro jeho vydání a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Proti tomuto rozsudku žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil včas podanou kasační stížností. Její důvody spatřoval v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Uvedl, že krajský soud posoudil věc v rozporu s platným právním řádem, že jsou tu vážná pochybení všech orgánů v řízení. Stěžovatel má reálnou obavu z nuceného opuštění České republiky a následného odjezdu na Ukrajinu, kde mu hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů (toto nebezpečí nespécifikoval). Po ustanovení právního zástupce připojil názor, že požadavky soudu na učinění kladného závěru o existenci souvislosti mezi pronásledováním stěžovatele a uplatňováním politických práv a svobod jsou přepjaté. Pronásledovatelé, ať už se jedná o příslušníky orgánů veřejné moci nebo osoby stojící mimo ni, se zpravidla snaží zakrýt důvody svého jednání a od pronásledovaného nelze očekávat, že bude schopen si vyžádat potvrzení o důvodech pronásledování. Dále je třeba vzít do úvahy nemožnost vypovězení, vrácení či vydání osoby jinému státu za předpokladu, že by jí v něm hrozilo nebezpečí mučení. V daném případě orgány policie v zemi původu stěžovatele nijak nereagovaly na jeho oznámení a naopak jeden z utiskovatelů byl policistou. Dále je nesrozumitelný závěr soudu, podle kterého vzal soud ze všech procesních úkonů stěžovatele v řízení o udělení azylu v České republice za prokázané, že stěžovatel neopustil Ukrajinu z důvodů, které by byly podřaditelné pro udělení azylu a k závěru, že z obsahu spisu vyplývá, že se žalovaný zabýval žádostí žalobce odpovědně a svědomitě. Není zřejmé, co soud míní pojmem „ze všech procesních úkonů stěžovatele v řízení“ a dále „z obsahu spisu vyplývá, že se žalovaný zabýval žádostí žalobce odpovědně a svědomitě“. Tyto skutečnosti způsobily nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí.

Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žalovaný proti tomu navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve zvážil otázku odkladného účinku. O takové žádosti však není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. doloží-li žádost dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání

odkladného účinku). Vízum opravňuje cizince k pobytu na území platnosti víza (365 dní), na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží a to i opakovaně. Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Kasační stížnost sama není důvodná.

Především je vhodné připomenout, že kasační námitka - tak jak byla uplatněna kasační stížností (jen v obecné rovině namítající posouzení věci krajským soudem v rozporu s platným právním řádem a zákonem o azylu) - sama o sobě není projednatelná. V rámci doplnění kasační stížnosti stěžovatel právně namítl kasační důvody spočívající v § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Věcně pak tvrdil především nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jakkoliv stěžovatel uplatnil kasační důvody rovněž podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti nevyplývá, o co konkrétního to opírá.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační námitkou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel krajskému soudu vytká, že není zjevné, co soud mínil pojmy „ze všech procesních úkonů stěžovatele v řízení“, ze kterých vzal soud za prokázáno, že stěžovatel neopustil Ukrajinu z důvodů relevantních pro udělení azylu. Kasační námitka není důvodná. Odstavec, ve kterém krajský soud dovozuje, že žalobce neopustil Ukrajinu z důvodu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod ani z dalších azylově relevantních důvodů, následuje po odkazu ke správnímu spisu a po konstatování jednotlivých úkonů žalobce učiněných v rámci azylového řízení včetně jejich obsahu. Námitka tak argumentuje jednou větou vytrženou z kontextu a není důvodná.

Rovněž v pasáži zabývající se odpovědností a svědomitostí žalovaného při posouzení žádosti stěžovatele je třeba vycházet z celého napadeného rozhodnutí. Krajský soud po uvedeném obecném zhodnocení konstatuje, že z pohovoru s žalobcem vyplynulo, že mu byla dána možnost, aby se vyjádřil k protokolu samotnému včetně možnosti navrhnout jeho doplnění. V rámci hodnocení relevantní části rozsudku krajského soudu pak opět nelze dojít k závěru, že by byl rozsudek nepřezkoumatelný. Žalovaný vyslechl stěžovatele k jím tvrzeným důvodům pro opuštění země původu, seznámil jej s obsahem protokolu a poskytl mu možnost navrhnout další doplnění dokazování. Za situace, kdy stěžovatel sám zjevně netvrdil azylově relevantní důvody podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pak nelze správnímu orgánu klást k tíži, že neprováděl další obsáhlá šetření a dokazování, či sám o vlastní vůli nevyšetřoval, zda nějaké možné azylově relevantní skutečnosti na straně stěžovatele existují. I v tomto směru je proto třeba závěr krajského soudu považovat za dostatečně určitý a srozumitelný a v rámci odůvodnění pak zapadající do celkové struktury rozsudku.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud naplnění kasačního důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neshledal.

Stěžovatel dále namítal nesprávné právní posouzení věci krajským soudem. To mělo spočívat v nepodřazení důvodů azylu tvrzených stěžovatelem pod důvody uvedené v

ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. I když stěžovatel implikoval, že byl pronásledován z politických důvodů, není takový důvod dán. Nikdy v průběhu azylového řízení žadatel netvrdil, že by se dostal do problémů se státními orgány svého domovského státu, tím méně že by se tak stalo z azylově relevantních důvodů. Je pravdou, že stěžovatel uváděl, že jeden z vymahačů dluhu snad byl policista; i kdyby tomu tak ale bylo, nejde tu o pronásledování ze strany státu.

Stěžovatel tedy nemá azylově relevantní důvody podle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Ničím nepodložená je úvaha stěžovatele, že by byl po svém návratu na Ukrajinu vystaven nebezpečí mučení nebo i jiného krutého nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu.

Hodnocení věci dokresluje i to, že stěžovatel pobýval na území České republiky ilegálně a o udělení azylu požádal teprve v souvislosti se správním vyhoštěním. Azylová procedura je však řízením, které má poskytnout ochranu jednotlivcům pronásledovaným za uplatňování svých politických práv, či pro příslušnost k určité rase, sociální skupině či náboženství. Institut azylu není prostředek legalizace nedovoleného pobytu na území České republiky.

Z vyložených důvodů se Nejvyšší správní soud ztotožnil s hodnocením věci krajským soudem a důvody pro zrušení jeho rozhodnutí neshledal. Kasační stížnost proto zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá na náhradu nákladů řízení právo, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Při rozhodování o odměně právního zástupce stěžovatele se Nejvyšší správní soud řídil ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a přiznal právnímu zástupci stěžovatele 2000 Kč odměny za dva úkony právní služby a 150 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů. Tato částka bude vyplacena Nejvyšším správním soudem z rozpočtových prostředků v přiměřené lhůtě po právní moci rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. dubna 2005

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu